

גיליון מיוחד עש"ת
 התשע"ה
 גיליון: 162 שנה ג'
שבת שלום ומבורך!

אשכול יוסף

חידושים נפלאים ועונג שבת כפרשת השבוע

מאת הצב"י רבי יוסף חי סינן טוב שליט"א נחה"ס "כרם יוסף" ראש ישיבת המנותנידים "אור התורה" ליומי דפגרא לצעירים מצטיינים ירושלים ת"ו

בכרכת מרנן ורבנן הגאונים ארזי הלכנון רבותינו ראשי הישיבות

הגאון הגדול מוה"ר **משה צדקה** שליט"א ר"י "פורת יוסף", הגאון הגדול מוה"ר **TIT כהן** שליט"א ר"י "תברון"

יישוב א' - בעש"ת יש יותר כוח ללהום ביצה"ר לכן יש קפיא

נראה ליישב בס"ד דהנה בכל השנה יש לאדם קצת טענת סגוריא שיצר הרע מעכב בעדו מלקיים את המצוות, וכעין מה שאנו אומרים בנוסח יהי רצון שאחר ההקפות בשמחת תורה, ובגמרא (סוכה נב: קידושין ל:): איתא, אמר רבי שמעון בן לקיש יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, שנא' (תהלים ל"ז) "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו", ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו שנא' (שם) "ה' לא יעזבנו בידו ולא ירשיענו בהישפטו".

אולם בעשרת ימי תשובה יש קירבת אלוקים ביותר, וקל יותר לנצח את יצר הרע, והשגה זו מתחילה בר"ה ומתגברת במשך עש"ת עד שביוה"כ ניטל כוח יצה"ר לגמרי, כמו שדרשו רבותינו במסכת נדרים (לב:): "השטן" בגימטריא שלוש מאות ושישים וארבע, ופירש הר"ן: "וימות החמה שס"ה, אם כן יש יום אחד שאין לו רשות להשטין, דהיינו יום הכיפורים", וכן איתא להדיא במסכת יומא (כ.) ובמדרש (במד"ר פרשה י"ח סי' י"ז, תנחומא קרח סי' י"ב), שביוה"כ אין רשות לשטן להשטין. והרמב"ם (פ"ב מהל' תשובה) כתב: "אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרה הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים היא יפה ביותר ומתקבלת מיד, שנא' דרשו ה' בהמצאו".

ואשר על כן י"ל שמטעם זה אם האדם אינו נוהר בעשרת ימי תשובה, יש עליו קפיא רבה, לכן ראוי להתחזק בימים אלו אף בדברים שיודע שקשה לו מאוד להתחזק בהם במשך כל ימות השנה.

יישוב ב'

אדם שחש אימת וחרדת הדין ערובה בידו שיזכה בדין ובכלל זה המתחזק בעש"ת בדברים שנכשל בהם במשך ימות השנה

ע"ל על פי מה שדרשו רבותינו (ראש השנה טז:): אמר רבי יצחק כל שנה שרשה מתחילתה מתעשרת בסופה, ופירש רש"י שישראל עושים עצמם רשים בראש השנה לדבר תחנונים ותפילה כעניין שאמרו תחנונים ידבר רש, ומבואר מזה שמי שחש אימת וחרדת הדין זה גופא סגולה טובה עבורו להצלה בדין, הן מפני שעל ידי זה מתעורר ליבו לתשובה שלימה, והן מפני שאם אינו ירא מאימת הדין הרי זה כביכול כמורד במלכות שמים כאילו אינו ירא מן הדין הגדול והנורא, שכולם עוברים לפני הקב"ה כבני מרון, מי למוות ומי לחיים. אבל מי שירא מהדין הרי הוא מוכיח בעליל שמקבל על עצמו עול מלכות שמים, ואינו מזלזל בדין ומפשפש במעשיו, ועל ידי כל זה הרי הוא מעורר רחמים על עצמו, וסגולה גדולה היא עבורו לצאת זכאי בדין.

מה התועלת לקבל דקדוק במצוות בעשרת ימי תשובה על דעת שאח"כ חוזר לסורו?

בירושלמי (שבת פ"א ה"ג) איתא שרבי חייא הגדול ציווה לרב שאם יכול הוא לאכול כל השנה בטהרה יאכל, ואם לאו שיהיה אוכל בטהרה שבעה ימים מהשנה, וכתב הרא"ש בשם האבי העזרי שקבלה בידו שאלו שבעה ימים הם שבעה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, [דעל ר"ה אין צריך להזהיר, דפשיטא שיהיה], וכתב הרא"ש שעל כן נהגו באשכנז שאף אותם שאין נזהרים בכל השנה מפת של נוכרים, בעשרת ימי תשובה נזהרים. וכן נפסק בשו"ע (או"ח סי' תר"ג) שאף מי שאינו נזהר מפת של כותים, בעשרת ימי תשובה צריך לזהר.

וכתבו הפוסקים שהוא הדין לשאר דברים שאדם לא נזהר בהם במשך ימות השנה, ראוי שיהיה נזהר בהם בעשרת ימי תשובה, וכמו שכתב מרן החיד"א זצ"ל בברכי יוסף (אות א'). וזכרני היאך שהיה מופת דורנו אביר הרועים מרן רבינו עובדיה יוסף וצוקל"ה בכל שנה בעש"ת היה נושא דברי התעוררות חוצבי להבות אש ביראה ורעד ברתת ובזיע, והיה מדבר על לב שומעיו שאף מי שאינו נזהר בכל השנה באכילת בשר חלק לדעת מרן הבית יוסף, בימים אלו של עש"ת יהיה נזהר בזה, וכן היה זועק מנהמת ליבו על אודות חבישת פאה נוכרית שאף מי שאינה נזהרת בזה בכל ימות השנה, ראוי שתזהר בזה מאוד בעשרת ימי תשובה, לבל תחבושנה פאה נוכרית אלא כיסוי ראש כדרך אמותינו הקדושות שהיו עוטות לראשיהן מטפחות צנועות.

ויש להקשות דכיון שיודע האדם בנפשו שאחרי עשרת ימי תשובה ישוב כביכול לסורו, להתחזק במנהגו, כגון לאכול פת עכו"ם וכל כיוצא בזה, אם כן איזה טעם ומעלה יש שהאדם בכל שנה מקבל על עצמו להתחזק בדברים אלו דווקא לימים אלו, שהרי אין מעלת הקבלה לעש"ת רק מחשש שמא ימשיך להתחזק במנהגו, דאדרבה משמע שאף על פי שמקבל על עצמו להתחזק בזה בימי עש"ת בלבד, וידוע שמיד אחרי כן ישוב למנהגו, מעלתו נשגבת היא, וכמו שכתב הבית יוסף (או"ח סי' תר"ג) שמחמת שהאדם נזהר בימים אלו אינו מחוייב להמשיך לנהוג כן בכל השנה מחמת נדר, כדן דבר שעשה אותו ג' פעמים, מאחר שבשעה שנהר מלאכלו אין בדעתו לזהר כי אם באותן הימים בלבד, פשיטא שלא נאסר בשאר ימות השנה.

איגרת חיזוק המיוחסת להגאון רעק"א זצ"ל ויש בה תועלת וחיזוק גדול

אתה בן אדם צידה הכינה לך, טרם יבא השמש ויחשיך.
בטרם יכבה נרך, תכין לך הדרך.
גדור אשר פרצת בחיך, טרם מהעולם יוציאוך.
דע את אלוקי אביך, יבואו הימים אשר לא חפצת כל ימך.
הלא ידעת אם לא שמעת, אל עפר תשוב ועפר אתה בחיך.
ולמקום אופל וחושך יוליכוך, ועד הקבר ילווך.
זכור נא את יום צאתך מארצך וממולדתך ומבית אביך.
חילך יהא לזרים ועמליך, ואין לאל נגדם להרים ידך.
טוב מותך מחיים יאמרו יורשיך, ברוך שהגיענו לסוף ימך.
ילידי ביתך ישכחוך, יום לשנה יזכרו את שמך.
כל רעיך ואחיך יבגדו בך, גם שוכבת חיקך תעוות אותך.
למה לא תזכור יום אשר לבנים ילבישוך ושחורים יכסוך.
מעט תבן יוצע תחתיך, מכל העמל אשר עמלת בחיך.
נר יהיה דלוק על ראשך, וכנגד פתח ביתך יישירו רגליך.
סביב יהלכון אנשי שלומך, וכשתילי זיתים בניך.
על כפים ישאוך, ולבור תחתיות ישכיבוך.
פתח פיך יהא מכוסה ועיניך, ושברי חרסית על פניך.
צידה תהא לרימה במותך, ולא ישאירו כי אם עצמותיך.
קרוביך ואוהביך ישובו לביתך, ואתה תשאר שם לבדך.
ראה זאת בעיניך, ושוב תשוב מעוונותיך.
שם תשים משפטך, כל אלה יגיעוך.
תן תודה לה' אלוקיך ואז תנוח ותלך לבטח בדרכיך.

מזל טוב ושפע ברכות ואיחולים

לכבוד ידידנו החשוב מזכה הרבים חכו ממתקים וכולו מחמדים
כמר **עמי אוהיון** הי"ו מנכ"ל "דוקטור טוסט"
מזל טוב ושפע ברכות ואיחולים
לרגל הולדת הבת **רננה** תחי' בשעה טובה ומוצלחת
מוקדש לרפואת שלימה לילודת שגית בת מרצדס תחי'
יה"ר שיוכו הוריה לראות ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך אושר
ועושר ושובע שמחות בריאות איתנא ונהורא מעליא וכל טוב

לכאו' עי"ל בפשיטות על פי מה שדרשו רבותינו במסכת ראש השנה (טז:), אמר רבי יצחק אין דנין את האדם אלא לפי מעשיו של אותה שעה, שנא' "כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם". ואמרו רבותינו במדרש (בר"ר פרשה נ"ג אות י"ד והביאו רש"י). אמר רבי סימון באותה שעה שגירש אברהם את הגר וישמעאל, קפצו מלאכי השרת לקטרגו, אמרו לפניו ריבון העולמים אדם שהוא עתיד להמית את בניך בצמא אתה מעלה לו באר, אמר להם עכשיו מה הוא, צדיק או רשע?, אמרו לו צדיק!, אמר להם איני דן את האדם אלא בשעתו. וכן יש לומר אודות ימי עשרת ימי תשובה, שהם ימי דין, שאף בדברים שאדם נכשל בהם במשך ימות השנה, מכל מקום כיון שמתחזק בהם בימים הללו, ממילא סגולה אמיתית היא שתועיל לו להינצל בדין, ולהיחמתם לחיים טובים ולשלום, כי אין דנים את האדם אלא באשר הוא שם.

יישוב ד' - כשם שאנו מבקשים מהשי"ת שיתנהג עמנו במידת רחמים כך ראוי לנו לנהוג

החיי אדם (כלל קל"ט) כתב שאף בשאר דברים שהאדם לא נוהר בהם בכל השנה, ואף שאין דעתו לנהוג כן לעולם, על כל פנים ינהג כן בעשרה ימים הללו שהם ימי תשובה ורחמים, וכשם שאנו מבקשים שהקב"ה יתנהג עמנו בחסידות, כך ראוי לכל אדם להתנהג בימים אלו בחסידות מה שאפשר לו, וכן פירש בספר בני יששכר (תשרי מאמר ד' אות ל'), ובפלא יועץ (ערך כיפור). ומצאתי שכמעט זה כתב הרמ"ק בדר עבודת יום הכיפורים, והביאו בספר הקדוש חמדת ימים (עשי"ת פ"א), ושם כתב שיש להמנע מלאכול עם אשתו נדה בקערה אחת בימים הללו, אף למי שנכשל בזה במשך ימות השנה. ומבואר מדבריו כמו שביארנו בכל מאמר זה שאין הכוונה רק להחמיר בעשי"ת, אלא גם להזהר בדברים שממש נכשל בהם במשך ימות השנה.

יישוב ה' - להיכר וזיכרון שימים אלו הם ימים נשגבים

בספר הלבוש (ה"א) כתב שרבי חייא הורה לרבי להקפיד בימים אלו של עשי"ת ביותר על אכילת חולין בטהרה, כדי להנהיג עצמו בטהרה באלו הימים, ולזכור על ידי זה שהם משונים לטובה יותר משאר ימות השנה, ומבואר שבכלל זה מה שלמדו מזה הפוסקים להיזהר בפת עכו"ם וכדומה בעשי"ת היינו כדי לעשות היכר וזיכרון שאלו ימי קודש, ולחרוט על ליבנו כי ימי תשובה וקדושה הם.

יישוב ו' - הזהירו על פת עכו"ם דוקא לפי שתחינתנו בימים אלו להיות מושפעים ותלויים בהשי"ת בלבד

בספר להורות נתן (ח"ג עמ' רס"ב) הוסיף להקשות למה הזהירו חז"ל דוקא על חומרת פת עכו"ם, וביאר שאכילת פת פלטר של עכו"ם רומז על קבלת השפעת פרנסה על ידי עכו"ם, והיינו גלות השכינה, ואילו זכינו לא היה צריך לאכול פת עכו"ם אלא השפעת השי"ת היתה מוגעת ישר לישראל, ולכן בעשי"ת שאז מזונותיו של אדם קצובין לו כדאי בגמ' ב"ב (י). לכן אז צריכים להתפלל על גלות השכינה שתחזור למקומה, וממטעם זה דוקא אז הזהירו שלא לאכול פת עכו"ם, לרמוז שצריכים להיזהר מליהנות מהשפעת אומות העולם, אלא רצוננו לקבל ההשפעה רק מהקב"ה בעצמו, ודפח"ה, [אך עדיין צ"ב למה בעשי"ת יש להיזהר בשאר חומרות].

יישוב ז' - ימי הדין הם כימים שבהם האדם מהלך לפני המלך, ומשוטט בקרבתו, ועל כן צריך האדם להיזהר בימים אלו ביותר.

היאך אנו מבקשים שנרבה זכויות כרימון והלא אף פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון?

מנהגינו בעריכת הסימנים בימי ראש השנה לבקש שנהיה מלאים מצוות כרימון, כמו שכתב הרמ"א (סימן תקפ"ג) שיש אוכלים רימונים ואומרים נרבה זכויות כרימון.

וקשה שאפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, כדאיתא במסכת ברכות (נו). שלכן לכל בן ישראל מותר להתייחד עם אשתו נדה, שאפילו ריקנים שבישראל מלאים מצוות כרימון, ומשמרים מצוה זו כהלכתה. וכן דרש ריש לקיש במסכת חגיגה (כו). שאין אש של גיהנם שולטת במושבי ישראל קל וחומר ממזבח הזהב, מה מזבח הזהב שאין עליו אלא כעובי דינר זהב כמה שנים אין האור שולטת בו, פושעי ישראל שמלאים מצוות כרימון דכתיב (שה"ש פ"ד) "כפלה הרמון רקתך" אל תקרי רקתך אלא ריקנים שבך, על אחת כמה וכמה.

ומעתה קשה מה הרבותא בבקשתנו שנרבה זכויות כרימון, הלא אף פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון?

יישוב א' - פושעי ישראל בכל ימיהם מלאים מצוות רימון אחד

נראה ליישב שאצל פושעי ישראל רק אחר כל ימיהם מלאים מצוות כרימון, וכמו שדרש ריש לקיש שאין אור של גיהנם שולט בהם אחר מותם, משא"כ אנו מתפללים שבכל יום ויום נהיה בגדר מלאים מצוות כרימון.

ועל פי זה גם מיושב דברי רבא במסכת מגילה (ו). שאמר רקת זו טבריא ולמה נקרא שמה רקת שאפילו ריקנין שבה מלאין מצות כרימון. וקשה מה הרבותא בטבריא, הלא כל פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון כדרשת ריש לקיש, ולאור האמור מיושב שהכוונה שפושעי ישראל רק על ידי זכויות של כל ימיהם מלאים מצוות כרימון, משא"כ ריקנים שבטבריא בכל עת ושנה מלאים מצוות כרימון.

שוב ראיתי שהקשה כן הפרי חדש (סימן תקפ"ג) ותירץ כאמור דלגבי פושעי ישראל הכוונה שבכל חייהם מלאים מצוות כרימון, וכאן בראש השנה מתפללים על כל שנה בפני עצמה. וכן כתב מרן עט"ר (שליט"א) זצ"ל בספרו חזון עובדיה (ימים נוראים עמ' צ"ז) שפושעי ישראל בכל ימי חייהם במשך שבעים שנה מסגלים מצוות כרימון, ותו לא, אבל אנחנו מתפללים על כל שנה ושנה, שבכל שנה נהיה מלאים מצוות כרימון.

יישוב ב' - בקשתנו שביום הדין נהיה מלאים מצוות כרימון
ע"ל על פי מה שכתב במחזור ויטרי (סימן ש"ז ד"ה בראש השנה) בשם המדרש אמר רבי פנחס בשם רבי יהושע בן לוי למה תוקעים בתפילת המוספים כדי שיהיו ישראל תוקעים ומלאים מצוות כרימון. שכבר קרו את שמע והתפללו וקראו בתורה.

ולפי"ז לק"מ דאמנם אפילו ריקנים שבישראל מלאים מצוות כרימון, אך בליל ראש השנה תפילתנו שנוכה למחרת ביום הגדול והקדוש, יום הדין, להיות מלאים מצוות כרימון על ידי קריאת פרשת שמע כהלכתה בדקדוקיה ובכוונה ראויה, ולהתפלל ולקרא בתורה, ולשמוע קול שופר ולחשב בו תשובה ראויה וכל מה שצריך. ועל ידי מצוות היום נזכה להיות מלאים במצוות ראש השנה כרימון, ויגן עלינו לזכות בדין.

יישוב ג' - פושעי ישראל מלאים כרימון במצוות של סור מרע

עלה בדעתי עוד לתרץ שכונת ריש לקיש שפושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, היינו במצוות של סור מרע, בשב ואל תעשה, שהרי על זה אמרו בברכות שנוהרים מאיסור נדה. כדאיתא מסכת מכות (גג): רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות שנאמר (ישעיהו מ"ב) "ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר", ופירשו רש"י והמפרשים לזכות את ישראל שיהיו מקבלין שכר במה שמונעים עצמן מן העבירות, לפיכך הרבה להן, שלא היה צריך לצוות כמה מצוות וכמה אזהרות על שקצים ונבלות שאין לך אדם שאינו קץ בהן אלא כדי שיקבלו שכר על שפורשים מהן. וכן אמרו רבותינו במסכת קידושין (לט): שהיכן שבאה עבירה לידו וישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה, והיינו בכגון זה שאינו עובר על איסור נדה, אע"פ שמזומנת לפניו כל שעה.

ועל כן יש לומר שבאלו המצוות של סור מרע מלאים פושעי ישראל מצוות כרימון, אבל אנו מבקשים ומתפללים בראש השנה שנהיה מלאים מצוות כרימון במצוות של קום ועשה, שמעלתם גדולה יותר שהאדם טורח ומקיים בגופו המצוות, (וע"ע קידושין מא.).

וכן ביאר בספר נתיבות עולם (דק"ד רע"ב) על פי המדרש בשהש"ר עה"פ "כפלה הרמון רקתך" שכשחזרו ישראל ממלחמת מדין ולא נפקד מהם איש לעבירה, התחיל משה לשבחן, אמר להן אפי' ריקנים

בשורה טובה תדשן עצם

לקהל שוחרי ואוהבי
חיבורי "כרם יוסף" על הש"ס
הננו לבשרכם כי בקרוב ממש
יופיע חידושי

"כרם יוסף"

עמ"ס "בבא בתרא"

מהדו"ק

ניתן להזמין כבר מעתה

שבכם מלאים מצוות כרמון, שכל מי שבא לידו דבר עבירה וניצול ממנה מצוה גדולה עשה. משא"כ אנו מבקשים בראש השנה על עשיית המצוות בפועל שנרבה זכויות כרימון.

והנה הריטב"א (כתובות יז.) כתב בשם ספר המצוות לר"מ מקוצי ז"ל שעכשיו מבטלין ת"ת להוצאת המת על כל אדם מישראל, שכולם מלאים מצוות כרימון ואין לך כל אחד מישראל שאינו או במקרא או במשנה. וקשה היאך יפרש שבזמן הגמרא לא היו כולם מלאים מצוות, והלא בגמ' איתא שכולם מלאים מצוות. ולאור האמור מיושב שהגמרא מדברת על מלאים מצוות בשב ואל תעשה, שזה ודאי לא מספיק שיהיו מבטלין ת"ת ללוותו, משא"כ בזמן הסמ"ג היו מלאים מצוות אף בקום ועשה, וכמו שכתב שאין לך אחד מישראל שאינו או במקרא או במשנה, לכן מבטלין ת"ת בשבילן.

יישוב ד' - בקשתינו שיהיה לנו מצוות כרימון מעל העבירות

בספר יד יוסף (חגיגה כז. עמ' 88) להגאון ר' יוסף דזאלאווסקי זצ"ל מתרץ שבראש השנה כוונת בקשתנו שירבה זכויותנו יותר על העוונות, שיהיו הזכויות מרובין יותר על העוונות כרימון ומשום כך אמר כאן לשון ריבוי, משא"כ פושעי ישראל הכוונה שכל המצוות שלהן הם כרימון, ומשום כך אמר מלאים, שכל המצוות שלהם אינו אלא כרימון, אבל בראש השנה אנו מבקשים שיהיו מצוות כרימון יותר על העוונות והיינו הגם שיש לו בסך הכל מצוות הרבה יותר מרימון, אבל הבקשה שיהיה לו רוב מצוות, שהרוב הוא כרימון. ודפח"ח.

ויש לחזק דבריו ממה שכתב הרמב"ם בהל' תשובה (פרק ג') שמי שיש לו רוב מצוות הוא צדיק, ונחתם לחיים, וממילא הן הן הדברים שבקשתנו בראש השנה שיהיה לנו יתירה על העבירות מצוות כרימון, ונחתם לחיים.

יישוב ה' - אדם צריך להחזיק עצמו כאילו חציו זכאי וחציו חייב

הגאון ר' יהודה עייאש זצ"ל בספרו מטה יהודה (על השו"ע סימן תקפ"ג אות ה') מתרץ דשאני התם שאנו מחזיקין אפילו הריקנין שהם מלאים מצוות כרימון, אבל כל אדם לעצמו אינו מחזיק עצמו בכך, וכעין מה דאמרין בעלמא (קידושין מ:): לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו זכאי וחציו חייב.

יישוב ו' - עיקר בקשתנו שאפי' ריקנים יהיו מלאים במצוות כרימון

בחיי אהבת איתן (השמטות למסכת מגילה ה' ע"א הביאו בס' מעדני אשר) מתרץ על פי מה דאיתא במדרש (מדרש רבה פרשה ג' סימן א') "צדיק כתמר יפרח" מה תמרה זו יש בה לולבין להלל, וחריות לסוכה, ועצים להדליק, כך כשיש בישראל צדיקים ישרים חסידים בני תורה אפילו החוטאים שבהם גומלי חסד הם, ומשמע דדוקא כשישראל מושלמים בצדיקים ובני תורה אז אף עמי הארץ שבהם מלאים מצוות כרימון ולפי זה מיושב דאנו מבקשים שירבו זכויותנו כרימון שאפילו הרקנין שבישראל יהיו מלאים מצוות כרימון ואז מימלא כל ישראל יהיו מושלמים בצדיקים. [אך יש להעיר שלפי"ז עיקר הבקשה היתה צריכה להיות שכל ישראל יהיו מושלמים בצדיקים, ואז ממילא יהיו ריקנים שבה מלאים מצוות כרימון].

יישוב ז' - בקשתנו שנהיה תמיד מלאים מצוות ולא נפסידם

בספר ולדן ידין (מגילה ו.) תירץ על פי מה שכתב החובת הלבבות שאדם שמדבר לשון הרע מפסיד כל מצוותיו, וזוכה בחלקו האדם שדיברו עליו. ועל כן תפילתנו בראש השנה שנהיה תמיד מלאים מצוות כרימון ולא נפסיד מה שאנו מלאים מצוות כרימון על ידי לשון הרע. ויש להעיר שאם כן היאך פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון אטו אינם מדברים לשון הרע, ושוא י"ל שאינם מפסידים כי בדר"כ הם מדברים על חבריהם כמותם, וממילא כולם מלאים מצוות כרימון.

יישוב ח' - בקשתנו להיות מלאים מצוות כרימון ביחס לתופסי התורה כבני טבריה

החת"ס הקשה מה הרבותא שריקנים שבטבריה מלאים מצוות כרימון (מגילה ו.) והלא אפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, ומתרץ דשאני ריקנים דטבריה לריקנים של כל ארץ

ישראל ריקנים, שבארץ ישראל הרי הם מלאים מצוות כרימון ביחס לאומות העולם, לכן ביחס אליהם חשיבי מלאים מצוות כרימון. אבל הנך ריקנים דטבריא מלאים מצוות כרימון ביחס לריקנים של כל ישראל, כלומר שריקנים דטבריה עדיפים שמלאים כרימון בדרגה יותר גבוהה מכל ריקנים דאר"י.

עפ"ז לומר שאנו מבקשים להיות מלאים מצוות כרימון ביחס לתופסי התורה כיושבי טבריה, וכיוצא בזה תירץ בספר מעדני אשר (גליון רמ"ב). וכעין זה מצינו גם במפרשים שכתבו לבאר מה שאמרו במסכת מגילה (ו.) רקת זו טבריא ולמה נקרא שמה רקת שאפילו ריקנין שבה מלאין מצות כרימון, וקשה שאם מלאים מצוות כרימון היאך קורא אותם ריקנים, אך לאור האמור מיושב שכוונת הגמ' שביחס לתלמידי החכמים של טבריה שהיו ת"ח גדולים מאד, היו אותם הקטנים נחשבים ריקנים.

יישוב ט' - ריקנים שבכל ישראל אינם

מלאים אלא "כפלח" הרימון

יש מתרצים שבפסוק כתוב "כפלח" לשון חתיכה, ועל זה אמרו שאפילו ריקנים שבישראל מלאים מצוות כרימון, משא"כ התפילה בראש השנה שנרבה זכויות ומצוות כרימון שלם. ולפי"ז גם אתי שפיר שהגמ' בסנהדרין אומרת שכל ישראל מלאים מצוות רק "כפלח" ואילו אנשי טבריה היו מלאים במצוות כרימון שלם. [אך לא משמע כן בגמרא ברכות (נו.) וחגיגה (כז.) משמע שמלאים במצוות כרימון].

"עין חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"

גיליון "אשכול יוסף" מופץ ברחבי הארץ לזיכוי אלפים ע"י האחים היקרים והנעימים **מר גדעון ואהרן ניסים הי"ד** העומדים לימין מפעלנו הכבירים לברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם להם ולכל בני ביתם שיחי **זכו לשנה טובה כתיבה וחתימה טובה**

מוקדש לעילוי נשמות הוריהם היקרים סאלם אליה בן מסעודה ז"ל ונוריה בת גורג'ה ע"ה, ת. ג. צ. ב. ה.

ספר "שלהבת יוסף חי" / רב מנר

עה"ת, רעיון מיוחד לכל פרשה + פרק מרוק על מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

ניתן להשיג: בירושלים:

ספר הספרים צומת בר אילן
ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15
אור החיים סנטר מאה שערים.
הפצת ספרי קודש רח' דוד 1 ש. הבוכרים
ספרי בצלאל, על יד בהכניס "מוסיוף"
בני ברק: משפי שבתאי רחוב ר' עקיבא 44
 פינת הרב קוק, (מעל סלקוס), 03-5796146
תל אביב: משי סימן טוב, רח' אלוף משה בריל 22
ביתר: משי סימן טוב, בן זכאי 7, 02-5808831
קרית ספר: מסילת יוסף 4, 052-7606856

וברשתות הספרים:

"אור החיים" ו"יפה נוף"

בכל רחבי הארץ

לביירוטים ופרטים נוספים

054-8460007/8 02-5373570

בין הפרקים: ענוותנותו / מידותיו / זהירותו בכבוד ת"ח / זהירותו בכבוד אשתו / אהבתו לתורה / שקיעותו בתורה / התמדתו בימי בחרותו / בימי מלכותו / גודל עיונו ובקיאיותו, יראתו / מידת האמת שבו / אצילותו / התנזרותו מכסף / בריחתו מכבוד / מלחמתו בבתי משפט / פועלו להינוך ילדי ישראל / שתדלנותו להקמת עולם התורה בדורנו / פועלו לטהרת ישראל / חכמתו ותבונתו / כח השפעתו / מהפכותיו הרוחניות / הצלחתו בכל מעשיו / ועוד 32 פרקים!

מאות סיפורים, עובדות והנהגות שטרם ידועים...

54 פרקים! 708 עמודים!

בין הפרקים על מרן זצ"ל אלפי נושאים, בין היתר: תשובה מרבינו שלא נדפסה בספריו בעניין הפלה מפני מצוקה כלכלית / כמה דפי גמרא למד כל יום וכמה פעמים סיים השי"ס? באיזה לילה למד 53 דפי גמרא? בכמה שעות סיים מסכת הוריות? למה נעמד על הספסל ולמד שעה ארוכה? מה חשף בהקשר למספר הדפים שלמד בהליכתו ובחזרתו מהישיבה? באיזה כנס התיישב ולמד בעת הדרשה ואחר כך פלפל עם הדרשן על דרשתו? מתי רדפו אחריו בבחרותו ברחובות ירושלים? מתי רב אחאי גאון נגלה אליו בחלום ומה אמר לו? למי ולמה נתן משכורתו ביום שקיבלה? למי בירך שכל מה שיעשה באותו יום יצליח, ומה הצליח? איזו מתנה העניק לאשתו ליום נישואין? באיזו מדינה התבצר שנה שלימה, ולמה? את מי ומתי שלח לקנות עשב הפלדור? האם אכל פלדור? מה הם דבריו החריפים שנשא נגד בתי המשפט וצונזרו במשך 60 השנים האחרונות? מה השיב לשאלה האם לטבול כל יום במקוה? על מי סירב לגזור שיהיה בריא ולמה? איזה דברים נשא בפני צאן מרעיתו בתקופת השואה? מה סיפר על תחושותיו מתקופת השואה? מתי ניגן שירי שבת ביום חול ולמה? מה עומד מאחורי ריבוי ספות וכורסאות בביתו? לאיזו ישיבה התנגד לסייע באיסוף תרומות ולמה? מתי פרצו גנבים וריקנו את ביתו, למי סיפר ולמה שמח? איזה ספר הורה שלא להכניס לשיבתו? מה היו דברי מרן הרב שך שעליהן התבטא: "כמה צדקו דברי קודשיו!" מתי השב"כ אסר עליו לצאת להיכן יצא? מתי התבשם בפורים ומה עשה? באיזה חתונה התעכב עד 11 ולמה?, האם יש מקור נאמן שנפטר יותר מגיל 93? כיצד עזר לרעייתו בגידול הילדים? מתי הרבנית ע"ה יצאה לחפשו ברחובות ירושלים, ומה אירע? מתי ביקש לסייע בסחיבת קורות ועצים? מתי חתם על דולרים? מתי חילק לבני ביתו יין? מתי סירב להיות סנדק עד שידבר ביחידות עם אבי הבן? **אוצר ענק!!!**

בין המערכות התורניות על הפרשיות

4 ביאורים למה נצטווה נח לעשות חלון בתיבתו? / **5 ביאורים** למה יעקב הפציר בעשיו שיקבל מנחתו? / **10 יישובים** למה לא בראו השבטים מזון על ידי ספר היצירה? / **10 ביאורים** מה גרם ליוסף לשבור רוחו לחשוף זהותו בפני אחיו? / **5 יישובים** למה הוצרכו חנניה משאל ועזריה ללמוד מסירות נפש מהצפרדעים? / **5 ביאורים** היכן היו כל היקום מבריאת העולם ועד עתה שלא נטלו חלק בהתפתחות ושיכלול הטכנולוגיה? / **4 יישובים** מה הטעם שתינוק הנוול בשבת צריך קצת כפרה על שחיללו עליו את השבת? / **5 ביאורים** למה ת"ח שאין בו דעת נבילה טובה הימנו? / **6 ביאורים** מפני מה היתה האש על המזבח בבית א' רבוצה בדמות אריה ובבית ב' בדמות כלב? / **13 תירוצים** ביישוב הסתירה בחז"ל אם קשה סילוקן של צדיקים כחורבן בהמ"ק או יותר? / **4 יישובים** היאך התירו מי שיצרו מתגבר עליו לילך למקום שאין מכירים אותו ללבוש שחורים ולעשות מה שליבו חפץ? / **5 יישובים** מה בא התנא לחדש שאין מלוין לאדם בשעת מותו כסף וזהב? / **18 עצות** וסגולות להינצל מהרהורים רעים / **5 יישובים** איך מחייב הספרי לדון בפיקוח נפש? / **6 יישובים** היאך השמש והירח שמחים בצאתם וששים בבואם והרי אינם מאירים עד שיוורים בהם חיצים וחניתות? / **8 יישובים** למה לא מברכים על כתיבת ס"ת וחינושי תורה? ועוד עשרות מערכות מופלאות!

מתוך הסכמת הגאון הגדול רבי משה צדקה שלי"ט א:

"החידושים על הפרשיות ראויים לאומרן על שולחן שבת, ויחד עם זאת להזכיר את זכרו של מרן מתוך המערכות שכתב המחבר..."

"ויש בזה חיזוק גדול, ודבר גדול הוא, ובודאי יש מזה נחת רוח גדולה למרן..."

היאך על ידי התקיעות מתערבב השטן וכי אינו יודע שתוקעין בכל שנה?

ביאור א' - כשהשטן שומע שישראל מחבבין את המצוות מסתמין דבריו

דרשו רבותינו (ראש השנה טז.) למה תוקעין ומריעין כשהן עומדין, כדי לערבב השטן. והנה בשלמא לפי פירוש רש"י שהכוונה שכשהשטן שומע שישראל מחבבין את המצוות מסתמין דבריו, אתי שפיר שבכל שנה ושנה מחדש מסתמין דבריו כשוראה שישראל מחבבין את המצוות. (ואולי י"ל עוד על פי מה שביאר הב"ח שהטעם שתוקעין בכל חודש אלול כדי לבלבל השטן שאינו יודע מתי ראש השנה ואז אינו יודע מתי לקטרג, ולפי"ז אפשר להוסיף שזה כוונת הגמ' שתוקעין מיושב ומעומד שהשטן יתבלבל ולא ידע מתי עיקר התקיעות ואינו יודע מתי לקטרג).

ביאור ב' - השטן אכן יודע שיש מצוה לתקוע בשופר בכל ר"ה אך כיון שהתקיעה מעוררת את ישראל בתשובה ועי"ז מתקרבת הגאולה נבהל השטן שמא כבר בא המשיח

אבל לפי פירוש התוספות בשם הערוך על פי דברי הירושלמי "בלע המוות לנצח" (ישעיהו כ"ה) וכתב (ישעיהו כ"ז) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול" בשעה ששומע השטן קול השופר פעם אחת, נבהל מעט, וכששומע פעם נוספת אומר ודאי זהו קול השופר הגדול של המשיח שנאמר "בו והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול", ואז מדמה שהגיע זמנו למתבלע ומתערבב ואין לו פנאי ללמד קטגוריא על ישראל. (וכמו שאמר ר"ל במס' ב"ב ט"ז ע"א, שיצר הרע הוא השטן הוא מלאך המות, ואיתא במס' סוכה נב ע"ב ובזוה"ק שלעתיד לבוא הקב"ה מביא את היצה"ר ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים). ולפירוש זה צ"ב וכי השטן סכל הוא שאינו יודע שבכל שנה בר"ה תוקעין בשופר?

הכלי יקר (וירא כ"ב) מתרץ שאכן השטן יודע שיש מצוה לתקוע בשופר בכל ראש השנה, אלא שידוע הוא גם שטעם מצות התקיעה לעורר את בני ישראל בתשובה, (כמו שדרש רבי ברכיה הכהן בפסיקתא רבתי פרק ל"ט "תקעו בחודש שופר" כשתיטלו השופר לתקוע חדשו מעשיכם ועשו תשובה ואפי' יש בידיכם כמה עבירות אני מכסה עליהם כמו"ש "מי אל כמוך נושא עון ועובר על פשע וגו' ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו"), ולפי שהתשובה מקרבת את הגאולה, נבהל השטן שמא כבר בא המשיח, כי סוף סוף יגיע הזמן שיתחרטו על רעתם ויעשו תשובה שלימה, ועל כן מתיירא בכל שנה שמא עכשיו כבר חרדו ישראל ושבו בתשובה שלימה. שוב ראיתי שכן מפרש גם המקנה (בהקדמות) שבשעה ששומע השטן את קול השופר הוא נבהל מעט שמא יעשו ישראל תשובה מיראה, וכששומע פעם שנית נבהל שאולי יעשו תשובה מאהבה.

ביאור ג' - השטן ירא שבצירוף תקיעות ועבודת כל השנים הגיע זמן גאולת ישראל

ויש להוסיף בזה דאדרבה השטן מתיירא שמא בצירוף עבודת הימים הנוראים והתשובה של כל השנים הקודמות שתקעו בכל ימי ראש השנה, שמא עכשיו הגיעו לשלמות התשובה והמשיח הנה הוא בא.

ביאור ד' - בר"ה מבטלים ישראל עוד קצת מדמעותיו של עשו ע"י תרועת השופר בקול יבבה וכדומה, ובכל שנה ירא השטן שמא כעת הוא כבר גמר התיקון וזהו קולו של משיח

מצאתי כעין זה בס' ארץ צבי (ר"ה תרפ"ז עמ' כ"ה) שביאר על פי הזוה"ק (סו"פ תולדות) שכל הגלויות של ישראל הן בעבור הדמעות של עשו, וכאשר ישראל יבכו יבטלו דמעותיו של עשו ואז תהיה הגאולה. ותמוה מה כוח יש בדמעות עשו על שהפסיד הברכות לגרום גלות לישראל ח"ו, והלא לכבוד עצמו היה מבכה. ותירץ שעשו היה מדמה בעצמו שהוא שלם וצדיק כדרך הרשעים כולם, ועתה כשהפסיד הברכות נתגלה קלונו וראה כי אבדה תקוותו ונצטער גם על שנידח מהקדושה, ולכן כיון שנכלל בדמעותיו גם אנחה דקדושה יפה כוחם לעכב, ועל ידי דמעות ישראל מתבטלת דמעותיו.

ולאור זה ביאר שבכל ראש השנה מבטלים בני ישראל עוד קצת מדמעותיו של עשו בתרועת השופר בקול יבבה ותרועה וכדומה, והשטן רואה שבכל שנה נמשכת הארה מהגאולה העתידית על ידי השופר, ובכל שנה סובר שמא כעת הוא כבר גמר התיקון וזהו קולו של משיח, לכן מתיירא ושוב אין לו פנאי לקטרג.

ביאור ה'

בדרך דרש נראה לי לפרש כי כל שנה בראש השנה קול תקיעת השופר הולך וחזק יותר מהתקיעה של השנה הקודמת, מפני שבשעה שתוקעין כאן בעוה"ז גם הקב"ה תוקע, כי כבר ידעת מה שאמרו בירושלמי (פ"ק דר"ה ה"ג דף ז:): שהקב"ה שומר מצוותיה של תורה שנאמר "ושמרו את משמרתי", והנה מסתמא גם כל פמליא של מעלה תוקעין בשופרות. ובוה מיושב מה שיש נוהגים לומר לאחר התקיעות "ארשת שפתינו תאזין ותשמע לקול תרועותינו" ומנהגם לאומרו גם בר"ה שחל בשבת אע"פ שאין תוקעין.

ולאור האמור מיושב שאע"פ שאין תוקעין למטה מ"מ בשמים תוקעים כי שם אין שבות כמו במקדש, וכן ביאר בספר זכר דוד (על הלכות מילה פרק ס"ה, וכן מצאתי בליקוטי אמרי אמת דף נ"ד טו"ד שפירש שהשטן מתיירא כששומע בפעם שניה את תקיעתו של הקב"ה).

ובכל שנה מתרבים בשמים עוד ועוד נשמות שהגיעו לתיקון ושלמותן, וגם כאן בעולם הזה משנה לשנה מתרבים עובדי ה' המקיימים מצות התקיעה כדת וכדין ובהידור רב, נמצא שבכל שנה קול השופר שאנו תוקעים הולך וחזק, על כן מתיירא השטן שמא זהו קולו של השופר המורה על ביטולו והופעת המשיח וקץ הגאולה.

ביאור ו'

יש אומרים שבכל שנה יש שטן חדש

בספר ליקוטי יהודה (ר"ה ד"ה בגמ' למה) מהאדמו"ר מגור זצ"ל מביא שראה בכתבים של הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זצ"ל שמקשה וכי השטן אינו זוכר משנה שעברה, ומתרץ שבכל שנה יש שטן חדש.

4 **בינינו** מ מדוע הקדים התנא כסף לשטר ושטר לביאה? / 4 ביאורים מדוע הקדים התנא גט למיתת הבעל? / 8 יישובים מה בא רש"י ללמדנו שהאשה נקנית "לבעלה"? / 4 יישובים למה בקידושי ביאה צריך לומר הרי את מקודשת "לי"? / 6 ביאורים מה הטעם ששנה התנא האשה נקנית בה"א הידיעה? / 4 יישובים היאך אפשר ללמוד קידושי כסף מק"ו והלא אין עונשין מן הדיון? / 8 יישובים איך אסרו חכמים לקדש בביאה והרי בתורה מפורש שמותר? / 5 יישובים למה הוצרכו לאסור קידושי ביאה משום פריצותא והרי ביאה אירוסינ עושה ועדיין אסורה כשאר ארוסות? / 8 יישובים למה לא דורשים שהאשה ניתרת במיתת הבעל מאברהם שהיה ירא שיהרגוהו המצרים כדי שיוכלו לישא את שרה? / 7 טעמים למה יש מצוה בו יותר מבשלוחו? / 9 שיטות איזה מצוה מקימים האיש והאשה במעשה הקידושין? / בעניין בת שצויה עליה אביה שלא תנשא האם מחוייבת לשמוע בקול אביה? / 4 יישובים היאך האמוראים התעסקו בעצמם בהכנות לשבת? / 3 יישובים למה השמיט השו"ע הא דרב ספרא מחריך רישא ורבא מלח שיבוטא? / 4 יישובים למה לא מביאה הגמ' ראייה שמצוה בו מאברהם שחשב בעצמו חמורו? / 6 יישובים למה לא מביאה הגמ' ראייה מיוסף הצדיק שאסר מרכבתו בעצמו לכבוד אביו? / 3 יישובים למה לא נאסר לקדש עד שיראנה משום "לא תשנא את אחיך בלבבך"? / 12 יישובים היאך אברהם קידש את שרה בטרם שיראנה? / 14 יישובים היאך קידש יצחק אבינו את רבקה בטרם שיראנה? / 6 יישובים היאך חלים קידושי שליח כשאינו מכירה והלא אין שליח לדבר עבירה? / 5 יישובים לקושיית רש"י שהאשה מסייעת לבעל בעבירתו כשמקבלת קידושין משלוחו? / 7 יישובים לקושיית התוספות למה אסור לקדש קטנה והלא טב למיטב / 5 יישובים היאך קידש יצחק אבינו את רבקה כשהיתה קטנה? / 4 יישובים למה צריך פסוק לשליח האשה בגירושינ הרי הוקשה אשה לאיש לכל דינים? ועוד נושאים רבים ומרתקים אוצר אדיר!

מורנו הגר"ד כהן שליט"א ראש ישיבת "הברון" "ספר גדול זה מקיף כל סוגיא לכל פרטיה בעומק העיון והיקף רב, דברי תורה ערבים ושמחים המאירים כל סוגיא באור התורה ובודאי יהיה לתועלת מרובה"

מורנו הגר"מ צדקה שליט"א ר"י "פורת יוסף" "חיבור זה נותן מתיקות ועריבות בתורה ויהיה בזה פלפול התלמידים"

ספר חדש על מסכת קידושין

יום ג'ילה לעולם התורה!

בשבת והודיה להשי"ת הננו לבשרכם כי בימים אלו הופיע ויצא לאור ברוב פאר זהדר הספר:

"כרם יוסף"

עמ"ס קידושין

ביאורי סוגיות, חידושים מתוקים, ופנינים יקרים על פרק האשה נקנית ופרק האיש מקדש היקף עצום ונפלא על כל קושיא תירוצים וטעמים רבים!

500 עמודים! מחיר מיוחד לרגל ההוצאה: 30 ₪ בלבד!

תורה מפוארה בכלי מפואר, עריכה נאה ומדהימה

י-ס: "ספר הספרים" צומת בר אילן, "יפה נוף" צומת בר אילן, "הפצת ספרי קודש" רח' דוד 1 ש. הבוכרים.

בני ברק: משפ' שבתאי, ר' עקיבא 44 פינת הרב קוק, (מעל סלקום), 03-5796146 (7 באינטרקום)

ביתר: משי' סימן טוב, בן זכאי 7 - 02-5808831 **קרית ספר:** משפ' שחמורוב מסילת יוסף 4 ק"ג, 052-7606856

אשדוד: משפ' כהן רובע ג' רח' האדמו"ר מבעלז 5/25, 052-7191877 **טבריה:** צרכנית הרמב"ם, טבור הארץ 26.

תל אביב: משי' סימן טוב, רח' אלוף משה בריל 22, 077-7812812

נקודות מכירה נוספות בכל רחבי הארץ, לבירוים: 02-5373570 או 054-84-60007

כמה טעמים למצות תקיעת שופר בראש השנה

א. הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ג ה"ד) כתב, אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמוז יש בו, כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם והזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו לנפשותיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה, [ועיין בטור או"ח הלכות ראש השנה סי' תקפ"א], לפיכך צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה שנאמר "וצדיק יסוד עולם" זה שצדק הכריע את כל העולם לזכות והצילו, ומפני ענין זה נהגו כל בית ישראל להרבות בצדקה ובמעשים טובים ולעסוק במצוות מראש השנה ועד יוה"כ יתר מכל השנה, ונהגו כולם לקום בלילה בעשרה ימים אלו ולהתפלל בבתי כנסיות בדברי תחנונים ובכיבושין עד שיאור היום.

ב. בספר חמדת ימים (ח"ג פ"ז אות קכ"ד) הביא מספר עוללות אפרים עשרה טעמים לציווי תורתנו הקדושה לתקוע בשופר בראש השנה, ויסוד הדברים כתב כבר גם האבודרהם בשם רבינו סעדיה גאון, והנהגי להביאם:

זה יצא ראשונה, לזכור כי ביום זה ישב הקב"ה על כסא מלכותו ביום שנברא האדם הראשון, כי קודם בריאת האדם לא היתה מלכותו יתברך ניכרת עד ראש השנה, ועל כן תוקעים בו בשופרות על דרך הכתוב ותקעתם בשופר ואמרתם יחי המלך, [ולפיכך אנו ממליכים את הקב"ה ותוקעים בשופר], ולעומת זה תקנו פסוק "בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה' [וכתב בספר מעשה רב (אות ר"ו) שהגר"א היה שמח מאוד בשעת תקיעת שופר כיון שטעם השופר שאנו ממליכים את הקב"ה למלך עלינו, כמש"כ רב סעדיה גאון, לכן יש לעשותו בשמחה].

ג. שופר זה הוא כמו הכרזה שכל מי שלא יבא אל המלך ה' בתשובה בימים אלו דמו בראשו כי הם חק לישראל, וכנגד זה אומרים "תקעו בחדש וכו' כי חק לישראל הוא". והאבודרהם כתב בשם רבינו סעדיה גאון כאמור, והוסיף שטעם התקיעה להורות לכל שזה יום א' לעשרת ימי תשובה שצריך לשוב בכן בתשובה.

ד. לזכור יום מתן תורה שהיה בקול שופר, ולעומת זה אומרים "וכל העם רואים את הקולות".

ה. לזכור דברי הנביאים ומוסריהם בקול שופר כמו שנאמר "כשופר הרם קולך", וכנגד זה אומרים "ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר" לרמוז דמיון מוסר הנביא לקול השופר.

ו. כדי לזכור החורבן שהיה בקול שופר כמו שנאמר "כי קול שופר שמעה נפשי תרועת מלחמה", ולעומת זה אומרים "עלה אלהים בתרועה" רמז לסילוק שכינה כמו "ונעלה הענן" שנסתלקה שכינה בזמן החורבן. [וכיו"ב כתב בספר בגד אהרן (קארטשין, מערכת ש' אות ס"ה) שענין תשר"ת הוא גם לרמוז בניין בית המקדש דכתיב (ישעיה נ"ח א') "כשופר הרם קולך והגד לעמי פשעם", שהתקיעה הראשונה, הוא כנגד קול שופר של מתן תורה. ושברים תרועה, נגוחי גנה יילולי יילל (ראש השנה לג:)] הוא חורבן שני בתי המקדש. ותקיעה אחרונה הוא על בניין העתיד].

ז. לזכור העקידה וזכר לאילו של יצחק שהקריב את עצמו כליל לה' לעולה, וכנגד זה אומרים "ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם". [וכן איתא במסכת ראש השנה (טז). אמר רבי אבהו למה תוקעין בשופר של איל? אמר הקב"ה תקעו לפני בשופר של איל, כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם, ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני. ויש עוד במדרש (ב"ר נ"ו) שביום ראש השנה היתה העקידה ובו ביום הוגד לשרה, שמעה ותייבב ותיילל (ע"י ויק"ר כ"ב) על כן עושים גם כן יבבה ויללה].

ח. השופר בא להפחידנו ולסבב חרדת יום הדין כמו שנאמר "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו" ולעומת זה מביא בעשר פסוקים אלו וקול שופר חזק מאד ויחרד כל העם.

ט. לזכור יום הדין הגדול שלעתיד ונירא ממנו שנאמר "קרוב יום ה' הגדול קרוב מאד, קול יום ה' מר צורח" וכו' "יום שופר ותרועה על הערים" וכו', ולזה אומרים "ויצא ככרם חצו וה' אלהים בשופר יתקע".

י. לזכור ולהתאוות לקיבוץ נדחי ישראל והגאולה שעתידיה להיות בקול שופר, ולזה אומרים "ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאז האובדים".

יא. לזכור ולהאמין ביום תחיית המתים שיהיה בקול שופר, וכנגד זה אומרים "כל יושבי תבל ושוכני ארץ כנשוא נס הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו".

יב. היעב"ץ בסידורו הוסיף לבאר טעם לתקיעות שהוא כנגד המקטרג השונא, להחרידו ולבהלו, כענין שכתוב (במדבר י', ט') "וכי תבואו מלחמה על הצר הצורר אתכם", ולזה השיאנו יתברך עצה ככתוב "על כן אפקוד עליכם את כל עוונותיכם", וכתיב אחריו "אם יתקע שופר בעיר", שעל ידי התקיעה הוא מתבהל ומתחרד כענין שעושין במלחמה אנשי הצבא להטריד ולהחריד השונא בכל מי קולות.

יג. בספר תפארת עוזיאל (ר"ה, הביאו בס' כתר מלכות עמ' צ"ז) כתב: נתגלה לי בחלום ענין תקיעת שופר, כמו שני אוהבים או בן ואב שאינם רוצים שידעו מה שאחד כותב לחברו, ויש להם לשון נסתר שאינו ידוע לשום אחדים רק לאב ולבן, כן הדבר בראש השנה יומא דינא לא היה רצון המקום שידעו המקטרגים מבקשתינו, ולכן עשה איתנו לשון על ידי שופר שאינו מובן רק לו יתברך.

יד. בספרי החסידות מובא בשם הבעל שם טוב זצ"ל שענינה של תקיעת השופר היא על דרך בן הצועק לאביו, "אבא אבא הצילני!" [ובספר קדושת לוי המושיל ענין זה לבני מלך שנשבו בין הליסטים, עד שנשפלו אליהם ונתחברו בחבורתם. אח"כ התיישבו בדעתם והתחרטו וברחו מהם, ובאו לפני המלך והתחננו לפניו, ולא האזין להם המלך, והיה הדבר לפלא בעיניהם, והבינו שבגלל שבמשך הזמן שכחו את הלשון וסדר הדיבור לפני המלך, התחילו לדבר בלחש בלי שישמעו דבריהם אלא רק קולם, כדי שיכיר קולם ויאזין לשוועתם].

ישיבת המתמידים בהמ"ד צופיוף – (חלבים)
 רח' שלמה מוסיוף 13 ירושלים

תפילת מנחה עש"ק בשעה 6:30

סדר ב' בשעה 5:15 בדיוק

סדר א' בימי שישי ושבת מהשעה 1:30 ועד השעה 3:15
 (על כל משמרה מקבלים 10 ש"ח)

👉 שחרית של שב"ק: 8:15 קרבנות